

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmas nővérek
számára.

I. Évfolyam. 1914. Június. 6. Szám.

Budapest 1914.

Az irgalmas nővérek kiadása. I., Ménesi-ut 27.

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmas nővérek számára.

I. ÉVFOLYAM. 1914. JUNIUS. 6. SZÁM.

TARTALOM. Le Gras Anyánk, a Szeretet leánya. — Lelkünk megszentelése: A lelkiélet megalapozása (Folytatás). — Hivatásunk munkaköre: A világi ápolónőkről. — Nevelés-oktatás: Ismét valami az óvodai daloskáról. — A falusi nagyleányokról. — Hasznos tudnivalók. — Krónika: Az Oltáriszentségre vonatkozó legelső és legmélyebben ható benyomásom. — Elhunyt nővéreink (Folytatás). — Kérdések-Feleletek. — Szünórák.

Le Gras Anyánk, a Szeretet igazi leánya.

Nem épen azt akarjuk elmondani kedves nővéreinknek, hogy tiszteletreméltó Anyánk amellet, hogy alapítónője, egyuttal tagja is lett e szép címet viselő társulatunknak, hanem meg akarjuk kíséreni, hogy gyarló, bizonytalan kézzel kissé föllebbentsük azt a mély és szent titkot, amely az ő nagy lelke és a három isteni személy között kezdettől fogva létezett. Állandó és kedves lakóhelye volt ez az isteni Felségnek, mert abban, mint végtelen tökéletességeinek zavartalan visszfényében, gyönyörködhetett.

Az Egyház által hősieknek elismert erényei közül az összes erények királynője, a *Szeretet* magasodott ki leginkább. Határtalan szeretettel ölelte fel a teremtmények ezreit; láttuk, mily hősiek volt szeretete a sze-

gények, betegek, aggok, gyermekek iránt, mennyire szerette családját, lelki leányait, a keletkező társulatot, annak műveit, minden jót, minden alkalmat a jónak gyakorlására s a halhatatlan lelkek megmentésére. A teremtmények szeretete azonban csak azért volt benne oly nagy, oly erős, oly általános, mert azt az örök, isteni Szeretet mélységeiből merítette.

Tiszteletreméltó Anyánknak már természetből is mélyen vallásos lelke leginkább az elmélkedés és a szentmagány szárnyain emelkedett Istenhez. Szent Vince tanácsára, — ki lelki vezetését elvállalván, mindenekelőtt Isten tökéletes szeretetének fokozatainak akarta mind előbbre juttatni, — évenként kétszer tartott nyolc napos szentmagányt. Egyiket az adventi időszakban, előkészületül az Úr Jézus születése napjára, a másikat az Isten Anyjával és a szent apostolokkal egyesülten, az áldozócsütörtöktől pünkösdig tartó nyolcadban.

A szentmagány elmélkedéseinek tárgyát maga szent Vince jelölte ki neki és úgy kívánta, hogy minden két napon írásban számoljon be neki mindarról, ami ezalatt lelkében végbement. Így történt, hogy ezen engedelmességből végzett följegyzések közül sok még maig is megmaradt s nekünk, késői leányainak, némi lehetőséget nyújt arra, hogy drága Alapítónőnk lelkének legtitkosabb szentélyébe kegyeletes áhítattal bepillanthassunk.

E följegyzésekből láthatjuk, hogy egészen különös áhítattal viseltetett a Szentlélek Úristen iránt; az Ő eljövételének napja minden évben csodás lelki újjászületést eszközölt szívében. Lángoló buzgalommal készült reá és leginkább arra törekedett, hogy lelkéből minden akadályt elhárítson, ami a Szeretet Lelkének szabad működését megakadályozhatná.

„Hogy lelkünk a Szentléleknek ellent ne álljon, úgy mint az apostolok, engedelmisségben kell élnünk, tehellenségünk őszinte bevallásával, elszakadva minden teremtménytől, még Isten érezhető jelenlététől is; hiszen az Úr Jézus mennybemenetele által apostolait is megfosztotta látható jelenlététől. És ha a Szentlélek betér az ily készsége lelkébe, szeretetének heve fölémészli mindazon akadályokat, melyek az isteni cselekvés útját állhatnák, megalapítja ott szent Szeretetének törvényeit s oly erőt kölcsönöz neki, mely emberfölötti cselekvésre ösztönzi, mindaddig, míg a fentemlített lemondásban megmarad.“

„Ebből viszont azt láttam, hogy az élet mindenemű rendtelenségei onnét vannak, hogy az emberek nem készülnek eléggé a Szentlélek méltó fogadására; és valóban, sajátságos különbség észlelhető azok cselekvésmódjában, akik ajándékaiban részesülhettek, és azokéban, akik nem; mert cselekedeteik tisztán földiek, miként saját nyomorúságomban már sokszor tapasztaltam. De hogyan is élhetek ily oktalan teremtmény módjára, miután már átengedtem magam a végtelen Jóságnak! Nem kellene-e ezután már csak meghalni kívánnom? Csak addig éljek, Istenem, amíg Neked tetszik, de a Te életeddel, ami tiszta szeretet! Ó, miért nem merülhetek el isteni Lényed oceánjában! Bár legalább oly boldog lehetnék, hogy Téged fogadhassalak, ó Szentlélek, és eljönnél hozzám, hogy visszaállítsad lelkemben azon kegyelmeimet, melyekkel Jóságod a szent keresztségben felruházott! Örök Atya, ez irgalmasságot szent Fiad megetestesülése és érdemei által kérem Tőled! Megváltóm, add meg nekem e kegyelmet, azon szeretetre kérlek, amellyel a szentes Szűz iránt viseltetel. Szentlélek Úristen, tedd meg e csodát e méltatlan teremtménnyel, s pedig azon sze-

retetért, amely Téged az Atyával és Fiúval öröktől-fogva összeköt."

Ily égő vágyakozással készült drága Alapítónők a pünkösdi ünnepekre, amelyek lelki életében, — mondhatni, — az első helyet foglalták el. Jó Anyánk a Szeretet leánya volt a szó legszorosabb értelmében is, mert hiszen a harmadik isteni személy a Szeretet lelke, az Atyától és Fiútól öröktől-fogva származó kölcsönös Szeretet, és minden szeretet csak Átala öntetik szívünkbe.

Tudjuk már, mily kiváltságos kegyelemben, megvilágosításban és vigasztalásban részesült Le Gras Anyánk épen pünkösdi ünnepén, még akkor, mikor még férje oldala mellett volt. Ez csakis azon buzgó készületnek volt jutalma, amellyel lelkét a kegyelmek befogadására készen tartotta. Sikerült megőrizni egy alkalommal tett azon jóföltételeit, melyekkel áldozócsütörtöktől pünkösdig a megdicsőült Údvözítővel, a szeplőtelen Szűz Anyával és a várakozásba merült apostolokkal egyesült. Lássuk e följegyzéseit:

„Amennyire csak lehet, azon dicsőséggel foglalkoztatom elmémet, amelyet Údvözítőnk szent emberisége a mennyben élvez, s emellett földi életének fájdalmas útjára emlékezem és azon akarom Őt követni.”

„A szent Szűzet nézem, Aki megvált szent Fiától, hogy a hívők között maradhasson; ezt kívánom én is, ameddig Istennek tetszeni fog, hogy szent akaratát teljesíthessem. Sokszor gondolok a szent apostolok lelkületére is, különösen arra a nyugalomra, amellyel a Szentlélek eljövetelét várták.”

„Amennyire csak tudom, bensőleg és külsőleg megtagadom magamat és naponkint többször felajánlom Istennek azt a szeretetet, amit boldogemlékű Szalézi Ferenc szívébe öntött és arra kérem Őt, hogy ezen

szent püspök esedezésére megvalósítsa rajtam isteni szándékait.”

„Olvasmányul az Isten szereteté-nek nyolcadik és kilencedik könyvét választom, a szelídség szellemében, nyugalommal és figyelemmel.”

E nagy szent iránt ugyanis, kit csak kevéssel halála előtt ismert meg személyesen, igen nagy tisztelettel viseltetett Anyánk; ez említett lelki olvasmány is az ő híres művéből való.

Minthogy épen a pünkösdi ünnepekről van szó, egy kis kitérést engedünk meg, azért, hogy ezzel is tanúsítsuk, mily örömműp volt ez reánézve és mily nagyon törekedett arra, hogy a Szeretet igazi leánya lehessen.

Megelőzőleg tudnunk kell azonban, hogy a kised keletkező társulatnak nem volt mindjárt egyenruhája. Épen azért, mert nem volt szent Alapítóink szándékában, hogy új rendet létesítsenek, eszökbe sem jutott eleinte, hogy a szegények szolgálatára minden oldalról jelentkező falusi leányokat egyöntetű ruházattal lássák el. Mindenik azon vidék viseletét hordta, ahonnan jött s Le Gras Anyánk egyik későbbi bájos megjegyzése szerint e tarka csapattal *szinte szégyenlettek az utcán végigmenni.*

A közös életmód felvételével azonban annak szükségé is érezhető lett, hogy egyformán öltözködjének. Az akkori falusi szokásoknak megfelelő, durva szürke ruhát választották tehát számukra kedves Alapítóink, fehér kolléval és főkötővel, a kornétot pedig a főkötőre tűzött zsebkendő pótolta, ami csak később vette fel mai keményebb alakját. Tiszteletreméltó Anyánk boldog volt szürke leányainak láttára s hő kívánság ébredt lelkében, hogy ő is teljesen hozzájuk hasonló lehessen. Bailly Borbála nővér, akit már ismerünk, a következőket írja erre vonatkozólag:

„Kevéssel azután, hogy elhatározták, hogy minden nővér olyan öltözetet és fejéket hordjon, valamennyien egyformán, mint most, ő (t. i. Le Gras Anya), is föl akarta venni a nővérek viseletét. Egy napon, pünkösdi ünnepén, csak úgy mint mi, kolléval és kornéttal jött a szentmisére; mivel azonban beteges volta miatt nem öltözködhetett ilyen könnyedén, (s miként egy másik nővére állítja róla, nagyon megszokta, hogy köpönyeget és fátyolt viseljen.) nagy beteg lett és vissza kellett térnie előbbi viseletéhez. De mindig nagyon szomorította ez és nagyon óhajtotta, bár megengedné neki Isten, hogy úgy öltözködhesse, mint a többiek. Mivel pedig beteges volta miatt lehetetlen volt ez, méltatlannak tartotta magát arra, hogy a Szeretet nővéreinek hívják.“

Az egész különbség az öltözetben abból állott tehát, hogy meleg köpönyeget és fezt is melegebben tartó, az utcán lebecsátható özvegyi fátyolát megtartani kényszerült, mert rendkívül törekeny szervezetének, — amelyről szent Vince Atyánk si azt állította, hogy az utolsó tíz évben pusztán az isteni kegyelem tartotta fenn az életet, — a legcsekélyebb szabad légáram is megártott.

De a Szeretet családjának ő volt éltető napja; bármily csekély jóakarattal érkező leányaiban az isteni és felebaráti szeretet szunnyadozó csíráit példájával és oktatásaival életre hozta és fáradhatatlan buzgalommal ápolta, mindaddig, míg Isten Egyházának ez új kertjében erőteljes növénnyé nem fejlett, s erényeinek illatában és jótetteinek gyümölesében nem részesülhetett a szenvedő emberiség.

Végezetül íme néhány gondolat egyik oktatásából, amit leányainak szent János evangéliuma XII. fejezetének 28. s következő pontjairól tartott:

„Atyám, dicsőítsd meg nevedet! Erre szótat hallatszott az égből: Meg is dicsőítettem és ismét megdicsőttem. Mire a sokaság, mely ott állott és azt hallotta, azt mondotta, hogy az ég dörgött. Mások azt mondták: Angyal szólott hozzá. Felelé Jézus és mondá: Nem énmiattam jött e szótat, hanem timiattatok. Most itélet tartatik a világ fölött; most e világ fejedelme kiüzetik; és én, ha majd földmagasztaltatom e földről, mindent magamhoz vonzok.“

„Kedves jó nővéreim és mindazon lelkek, akik az az isteni, tiszta szeretetet áhítják, íme, drága Mesterünk és Szerelmünk ígéje tanít meg arra, amire törekednünk kell; és egészen határozottan fejezi ki, mit kíván azzal, hogy e földről földmagasztaltatva, mindent magához vonz . . .“

„Mi lenne belőlünk. ha ezt látva, rendellen szeretetünk súlyával mégis oly erősen tapadnánk a földhöz, hogy ez tiszta szeretetének vonzóerején is felülkerekednénk? . . .“

„Mindent magamhoz vonzok: Ó add, hogy jól megértsük ez ígédet; ha egészen a tieid vagyunk, nem lehetünk többé a magunké; és minthogy a Tieid vagyunk, nem volna-e az lopás részünkről, ha úgy használnók fel életünket, hogy az általat tanított tiszta szeretet életétől teljesen elütne?“

„Miután akaratunk teljesen egyesült a legtisztább szeretettel, életünknek azon irányelvek gyakorlásában kell lefolynia, melyeket jó Mesterünk e földről való földmagasztaltatásától egészen haláláig adott nekünk.“

„Tegyük meg az első lépést és mondjuk teljes szívből: Akarom, isteni Jegyesem, akarom, és ennek bizonyosságául szent keresztet lábához követtek: ez lesz majd kolostorom, és minthogy szent szavad hívott ide, minden földies szeretetemet a földnek hagyom, elfelej-

tem népemet és atyám házát, hogy nagy szereteted megtaláljon. E drága szent kereszt lábánál hozom áldozatul mindazt, ami azon szeretet tisztaságát elhomályosíthatná, amit tőlem kívánsz, anélkül, hogy valaha más öröme vágynék, mint a Te tetszésedre és tiszta szeretetednek törvényeire . . .“

„Ó tiszta szeretet, mennyire szeretlek! Hiszen erős vagy, mint a halál szakíts el tehát mindentől, ami veled ellenkezik.“

„Íme, a kereszt lábánál vagyunk tehát, Uram, amelyen függni látunk, hogy ígéreted szerint magadhoz vonzz bennünket. Ha szavad nem volna mindenható, attól félnék, hogy földi hajlamaink súlya fogva tartana; de Te jól tudod ezt, Údvözítőm, azért nem kéred ki beleegyezésünket, amikor azt monddod: „Mindent magamhoz vonzók.“ Cselekedj tehát erővel; egyesítsd szerelmünket szent haláloddal, s az a Te szerelmeddel győzedelmeskedik életünkön.“

Lelkünk megszentelése.

„Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkének pedig kárát vallja. (Máté 16, 26.)

A lelkiélet megalapozása.

(Folytatás.)

A valószínűségi elv helytelen alkalmazásban számtalan tévedésnek lehet okozója, miért is meg kell jegyeznünk, hogy ez az elv csak az esetben alkalmazható, ha nem forog fenn a veszély, hogy ennek következtében valakinek oly anyagi vagy erkölcsi kárt okozunk, melyet megakadályozni kötelesek vagyunk; ez esetben a bizto-

sabb véleményt kell követnünk, nehogy másnak esetleg romlására legyünk; pl. arról van szó, vajjon ezzel vagy azzal a ténnyel mást súlyosan megbotránkoztatok-e, vagyis oka leszek-e annak, hogy más súlyosan vétkezni fog? Ha egyformán valószínű, az igen és nem, ez esetben a biztosabbat kell választanom, tehát kerülnöm kell azt a tényt, hacsak egyéb ésszerű ok nem jogosít fel, hogy mégis megtegyem.

A biztosabb véleményt kell követnem az esetben is, ha különben valamely biztosan elérendő eredmény válnék kétségesé. Pl. valószínű, hogy ezeket a szavakat kell mondanom a gyermek megkeresztelésénél; itt a valószínűségi elv nem alkalmazható, mert a keresztesség szentségének érvényességéről van szó; tehát azon kell lennem, hogy ne csak valószínűen, hanem biztosan, feltétlenül érvényesen kereszteljek, különben az örök kárhozát veszélyének teszem ki a gyermeket.

A biztosabb véleményt kell követnem az esetben is, ha különben kitenném embertársamat annak a veszélynek, hogy jogától elütöm; pl. az adós valószínűleg törlesztette már adósságát, de nem tudja biztosan; sőt époly könnyen lehetséges, hogy nem törlesztette; nem nyugodhatik meg a valószínű lelkiismeret alkalmazásában, mert könnyen jógában sérti meg embertársát. Az orvos, ápoló nemcsak valószínű gondossággal tartozik kezelni betegét, főleg ha komoly bajról van szó, hanem úgy kell kezelnie, hogy lehetőleg biztosan megtegyen mindent, ami a beteg megmentéséhez szükséges, mert ehhez joga van a betegnek.

A biztosabb vélemény követendő az esetben is, ha valaki lelkiismeretét nem tudja meggyőzni arról, hogy ez vagy az megengedett dolog, ezt vagy azt bűn nélkül teheti; pl. valami ételről nem tudja megállapítani, vajjon az hús részekből áll-e vagy halból, egykönnyen

nem is kérdezhetne meg mást, de komolyan valószínűnek látja, hogy az halétel, habár az ellenkező vélemény is valószínű; ha ismeri a valószínűségi elvet, úgy meg tudja győzni lelkiismeretét, hogy igenis megeheti ezt az ételt pénteken is, mert elég indokolt a valószínűség, hogy az halétel; de ha nem tudja magát meggyőzni ennek megengedett voltáról, úgy a biztosabb véleményt köteles követni — s nem eheti meg azt az ételt.

Valószínű lelkiismeretet alkalmazni szabad, de nem kell; a tökéletességre törekvők számára sok esetben inkább a biztosabb és szigorúbb vélemény követését ajánljuk, főleg ha a valószínűségi elv követése a lelkiismereti gyengédség rovására történik; viszont ajánljuk ezen elv követését a gyengéd lelkiismeretűek számára, kik számtalan esetben üdvös megnyugvást találnak majd ezen elv alkalmazásában. Sokkal nyugodtabban mennek majd a szent áldozáshoz az ily lelkek kétségeikben, ha elmondhatják magukról, félek ugyan, hogy valami súlyos bűn terheli lelkemet, mert én mindig félek, hamar megijedek, hogy súlyos bűnt követtem el, de viszont merem állítani, hogy komolyan valószínűnek tartom: teljes öntudattal, szándékosan, készakarva legalább súlyos bűnt nem követtem el, ilyenbe teljes beleegyezésemet öntudatosan nem adtam.

* * *

A törvény teljesítésénél nem okvetlenül szükséges, hogy a törvény teljesítésének céljából cselekedjünk; pl. nem szükséges a szándék felkeltése, hogy húsvéti szent áldozáshoz akar valaki járulni; elég ha a húsvéti áldozásra kijelölt időben járul a szent áldozáshoz; eleget tett a parancsnak az esetben is, ha neki az volt

a szándéka, hogy a húsvéti szent áldozás parancsának majd később fog megfelelni.

Ha a törvény teljesítésére szabott idő lejárt, úgy nincs meg a kötelezettség a parancsot később teljesíteni, hacsak a parancs célja, tárgya vagy a törvényhozó ezt nem kívánja. Tehát nem köteles szombaton böjtölni, ki elfelejtette ezt megtenni pénteken; éppen így kötelezettség nincs arra, hogy reggeli imádságát este végezze, ki elfelejtette azt reggel végezni. — De viszont, ki a húsvéti időben a szent áldozáshoz nem járult, köteles ezen idő elmúltával is eleget tenni az Egyház parancsának.

Megjegyzendő továbbá, hogy elégséges ok nélkül nem szabad a törvény teljesíthetése elé oly akadályokat gördíteni, melyek folytán nem volna képes megtartani a törvényt, vagy pedig, a melyek miatt a törvény betartására nem is volna köteles. Pl. Elégséges ok nélkül vasárnapra oly vidékre utazni, hol pap hiányában — a szentmise hallgatás kötelezettségének nem felelhetne meg.

* * *

Hogy valamely cselekedet erkölcsileg jó-e, az függ: 1. a cselekedet tárgyától, tehát attól, hogy mit teszünk; 2. hogy mily szándékból tesszük és végül; 3. mily körülmények közt (pl. mikor, hogyan, hol, kivel szemben) tesszük; erkölcsileg akkor lesz jó, érdemszerző a cselekedet, ha mind a három pontra nézve meg van az erkölcsi jóság, vagy pedig ha a cselekvés tárgya és körülményei közönbösek ugyan, de legalább a szándék jó; lehet tehát érdemszerző, erkölcsileg jó cselekedetet művelni pl. egyszerű sétálással is; azért sétálok, hogy egészségemet főtartsam s tudjak ilykép dolgozni Isten dicsőségére; vagy a szünórák szórakozásaiból is

lehet erkölcsi hasznot meríteni; ilyformán gyakorolunk jócselekedetet, erényt ott is, hol a lelkivakság nem lát alkalmat tökéletesbülésünk gyarapítására; ez alkalmak elmulasztása lelkiéletünk értécsökkenésével jár.

Hogy pedig valamely cselekedet erkölcsileg rosszra legyen, elég ha az említett 3 feltétel közül — csak az egyikben is feltalálható legyen az erkölcsi rossz. Egészen más kérdés azonban, vajjon a jó szándékban és a cselekvés körülményeiben rejlő erkölcsi fogyatékoság annyira aláássa-e a különben dicséretes tárgyú cselekedet erkölcsi értékét, hogy ez a cselekedet egyszerűen tiltottá és erkölcsileg rosszra válik. Ez fontos, mert a gyarló ember cselekedetei körül hiányok szoktak lenni, s így sokszor nagyon is lesújtó volna reá nézve a cselekedeteinek értékéről alkotott tárgyilagos ítélet, de másrészt az is igaz, hogy jót tenni csak akkor igazi érték, ha a szándék és a cselekvést kísérő jelenségek nem rejtenek magukban semmit, ami megfosztja a jócselekedetet erkölcsi tartalmától. A helyes ítélet megalkotása céljából szolgáljon e négy szabály:

1. A súlyos bünt képező rossz szándék az egész cselekedetet erkölcsileg nagyon rosszra teszi; tehát, ha valaki jót tesz ugyan pl. ajándékot ad, de oly szándékkal, hogy ezzel súlyosan tiltott célt elérjen, súlyosan vétkezik;

2. a kissé rossz szándék, tehát a bocsánatos bünt képező rossz szándék, ha semmi más jó szándékkal nincs összekapcsolva, a cselekedetet erkölcsileg rosszra teszi ugyan, de csak a bocsánatos bűn mértékéig; tehát, ha valaki nem súlyosan bűnös cél eléréséből — pl. hiú dicsvágyból — cselekszik, bocsánatos bünt követ el, mivel a cél, melyre törekszik csak bocsánatos bűn terhe alatt van tiltva;

3. ha jószándékból tesszük ugyan dolgunkat, de

a jószándék mellett ott van egyszersmind a kissé rossz szándék is, — pl. hiúság, becsvágy, — akkor cselekedetünk veszít ugyan erkölcsi értékéből, de feltétlenül rosszra nem válik; tehát érdemszerző marad cselekedetünk;

4. oly körülmény — pl. hely, idő, mód az eljárásban, — melynek figyelembe vétele súlyos bűn terhe alatt kötelez, cselekedeteink erkölcsi értékét teljesen lerontja, ha t. i. azon körülményt saját hibánkból figyelembe venni vonakodtunk; de ha az a körülmény olyan, hogy annak figyelembevétele csak bocsánatos bűn terhe alatt parancsolt, úgy cselekedeteink erkölcsi értékét teljesen le nem rontja e mulasztás, hanem csak csökkenti. E szabály különösen gyakorlati jelentőséggel bír, midőn mások vezetése van reánk bízva; így pl. nevelésnél, fegyelmezésnél.

* * *

„Boldogság, teltség kell a szívnek — mondja egy jeles főpap —, ez az a mély forrás, mely a szívet öntözi s benne mindig tavaszt fakaszt. Csodálkozunk-e, hogy nincs ember, ki a tavasznak nem örülne, hogy még a keserű lélek is megrezdül fuvalmaira? Lám, mi való a léleknek? Tavasz és élet!“ Igen, a kegyelmek folyton újból fakadó tavaszára van szükségünk és bensőséges, tartalmas lelki életre, mely irtózik a csalóka fénytől s annak csillogását megveti. Erre nevel bennünket a törvény tisztelete s a lelkiismeret gyengédségének gondos ápolása.

(Folytatjuk.)

Hivatásunk munkaköre.

„A megfeszített Úr Jézus szeretete
lelkesít minket.” (II. Kor. 5, 14.)

A VILÁGI ÁPOLÓNÓKRÓL.

Primitíva nővérnek sok baja van velök.

Tisztelendő Kedves Nővérem!

Engedje meg, hogy ujólag fölkeressem szerény soraimmal s elpanaszoljam, mily nagyon fáj a lelkem azért, hogy annyira elhanyagolják drága betegeinket az itt alkalmazott világi ápolónők. Az osztályon ketten vagyunk nővérek, és két ápolónő osztja meg munkánkat. De minél tovább dolgozom velök, annál inkább látom, hogy nem szeretik úgy a szegény betegeket, mint kellene. Amíg mellettük vagyunk, még csak megy a dolog, de, amikor mindketten a műtőben segédkezünk, igazán alig törődnek velök; legföljebb azokkal, akik jobbmódúak, sok látogatójuk van s azok sok borralalót csúsztatnak kezökbe. A szegények pedig akárhogy hívják, feléjük sem néznek, szenvedni hagyják s még gorombáskodnak is velök. Sokszor, mikor panaszait meghallgatom, nem tehetek mást, mint, hogy keserven sírok emiatt, mert úgy érzem, édes Údvözítőnket éri osztályunkon mind ez a közönyösség és feledés.

Minthogy pedig segíteni semmiképen sem tudok a bajon, mert a figyelmeztetés semmit sem használt, alázattal kérem szeretetteljes tanácsát, mitévő legyek; ha pedig nem változtathatunk a dolgon, legalább néhány sort, ami talán megnyugtató és újra fölemel.

Buzgó imáiba ajánlottan vagyok

legkisebb Primitíva nővére.

Prudenciána nővér megnyugtató válasza.

Kedves Nővérem!

Amióta tudomásomra jutott, hogy egy nagy betegosztályon világi ápolónőkkel együtt dolgozik, szinte vártam e panaszát, mert magam is átéltem mindezen nyugtalanságokat és lelki fájdalokat, amiket az élő hit szellemétől áthatott lelkünkben szegény betegeink elhanyagolása okoz. Sokáig szenvedtem e nyomás alatt, míg végre világosság támadt lelkemben, s a jó Isten elvette aggodalmaimat.

Elgondoltam ugyanis: Hogyan kívánhatnók attól a jó ápolónőtől, hogy ugyanolyan felfogással, szeretettel, önfeláldozással végezze teendőit, mint a Szeretetleánya; hiszen őt ezen magasztos pályára egészen más indítók vezette, mint amazt; igen kevés kivétellel, valamennyien kenyérkereseti forrást kerestek e pályán, s főcéljuk a megélhetés.

Kedves nővérem, még ilyen szempontok mellett is igen tiszteletreméltó foglalkozás ez s a jó nők legnagyobb részét épen a szenvedő emberiség iránt érzett természetes rokonszenve vonzotta e munkatérre, ami kétségen kívül sokkal több áldozatot és önmegtagadást kíván tőlök, mint bármi más foglalkozás. De itt látjuk legjobban, mire megy a természetes adomány, ha nem támogatja folytonosan a természetfölötti kegyelem. E szegény nők lassankint megúnják azt a sok nyomorúságot, amelynek nap-nap után tanui; a betegek jajszava, panasza mindinkább terhőkre van, a természetes részvét kihal szívékből; innét van, hogy a segítségükre leginkább rászoruló betegeket messze elkerülve, inkább a csevegő, tréfás vagy tetszetősebb külsejű betegekkal töltik el az időt.

Ne vegye ezt tőlök rossz néven, kedves nővérem, hanem, ha jótanácsomat el akarja fogadni, a boszankodás és keserűség helyett adjon szíve mélyén mindannyiszor hálát a jó Istennek, azért, hogy az ön s minden nővér lelkében az élő hit világát és a természetfölötti szeretet melegét tartja fenn és táplálja minden nap, a reggeli szentáldozás szeretet-tűzhelyén. Emellett abban keressen vigasztalást, hogy épen az ápolónőktől elkerült, elhanyagolt, megvetett szegény nyomorultak iránt tanúsít legtöbb részvétet, szeretetet, gondot; hiszen ez a Szeretet leányának egyedüli megengedett részrehajlása; ezek a kedvencek, akikre szeretetünk melegét szinte határ nélkül pazarolhatjuk, mert nem kell félnünk a természet káros befolyásától, hiszen egészen természetfölötti az!

Értsen meg azért jól, nővérem; nem azt akarom ezzel mondani, hogy a jobbmódúak gondozását egészen az ápolónőkre bizza, ó nem; kötelességét ezekkel szemben se hanyagolja el, ha gondjaira bizattak. De ha valaha az a szemrehányás érhetné, hogy részrehajló betegeivel szemben, mindig bátran mondhatja: igen, mert ezek, a legnyomorultabbak, az én osztályrészem!

Az a szegény világi ápolónő keresményével nem ritkán egész családot tart fenn; ne csodálja tehát, ha arra törekszik, hogy minél több pénzre tegyen szert, a betegek vagy hozzátartozóik ajándékából. Tudja ezt mindenki és nem sajnálják tőle a pénzajándékot, ha csak némiképen telik, ő maga pedig rajta van, hogy ezt mintegy kikényszerítse belőlök azzal, hogy csak akkor s úgy gondozza őket, amint fizetnek.

Ó, nővérem, itt sajnálkozva jut eszembe, hogy bizony még a nővérek között is előfordul olyan, aki nagyon szereti, ha a betegek ajándékkal kedveskednek neki; a bírvágy, a szemek kívánsága az, ami meg-

romlott természetünkkel a szentruha alatt rejtőzik. Nem egyszer fordul elő például, hogy egyik-másik nővér szeretne egy zsebórát s érti a módját, hogy valamelyik tehetősebb betegének ez óhaját burkolt szavakkal bár, de tudomására adja. A hálás beteg megteszi ugyan kívánságát, az óra megérkezik, de micsoda lealázása ez szent hivatásának! Közöséges ápolónővé sülyedt tehát, aki munkájáért földi jutalmat vár? Ilyen gyalázat ne érje szent Vince társulatát! Az óra azonnal visszakerül adományozójához, még azon esetben is, ha netán rossz néven veszi a dolgot.

Sok nővér azzal mentegetődzik: nem a magam, hanem a kápolna javára fogadtam el ezt vagy azt. Erre nézve azt ajánlanám, kedves nővérem, hogy — ha már el nem kerülhető az, hogy a meggyógyult betegek hálájok fejében kis adományt ne tegyenek le a kápolna javára, — legalább soha se vegye át tőlök, hanem ajánlja nekik, hogy személyesen vigyék el a kápolnába és buzgó hálaadás után tegyék le azt Annak oltárához, Akinek irgalmából az életet és egészséget újra visszanyerték. Így legbiztosabban elmarad minden személyes kérdés és emberi szempont, ami a legtisztább szándékot is megfertőzheti.

Hogy a világi ápolónő nem szívesen vállalkozik többre, mint amire szorosan köteles, s ha több munkát, pl. rendkívüli virrasztást kívánnak tőle, azt külön megfizetteti, azon épen ne ütközzék meg, jó nővérem. Így gondolkodik a világban mindenki, az utolsó napszámostól kezdve, fel a miniszterelnökig. Testi, lelki erőivel mindenki takarékosan bánik s csak megfelelő ellenszolgálat fejében feszíti meg kelleténél jobban.

A mi jutalmunk, — ugyebár, — az örök boldogság, mely határtalan, melyről édes Üdvözítőnk azt mondja: „erőszakot szenved.” Sőt nem is annyira ez

az örök jutalom, mint inkább maga az Úr Jézus lebeg szemünk előtt munkáinkban, aki érettünk, szeretetből utolsó csepp vérét is kiontotta s aki tehát megérdemli, hogy mi is minden jutalom kilátása nélkül szeretetből, örömmel áldozzuk fel érte erőinket és életünket a szegények szolgálatában. Hiszen az Isten szeretetének mértéke szent Bernát szavai szerint az, hogy Őt mérték nélkül szeressük.

Igaz, ez is hit, ez is szeretet; de nem oly tökéletes az, mintha minden ideigvaló, sőt minden örök jutalom kilátása nélkül is örömmel áldoznók fel erőinket és életünket Annak szolgálatában, Aki érettünk utolsó csepp vérét kiontotta.

Lám, a jó Isten nem kívánja ezt tőlünk; ellenkezőleg, már itt e földön százszorosát adja annak, amit Érette elhagytunk, s minden, az Ő nevében nyújtott pohár vízért olyan jutalmat ígér, mintha saját isteni személyének tettünk volna hasonló szolgálatot.

Hogyan vonhatnánk tehát buzgóságunknak határt, hogyan mérhetnők ki szűkkeblű pontossággal, mi az én dolgom, mi a szoros köteletségem, hogy többet ne kelljen tennem! Hogyan töprenghetnénk gyáva önszeretetünkben azon: nem árt-e meg egészségemnek? Hiszen erőnket, egészségünket, életünket nem áldoztuk-e minden fönttartás nélkül Istennek, s mit tesz az, vajjon egyszerre, vagy rövidebb-hosszabb idő alatt őrli azt meg az isteni akarat malomköve? Ne akarjunk *soká*, hanem inkább *sokat* élni, vagyis rövid életünket minél jobban kihasználni. Ha tehát arról van szó, hogy távollevő vagy beteg társnőnket a szünóra, a lelkigyakorlatok vagy akár az éjjeli virrasztás idején helyettesítsük, egy pillanatra se habozzunk, jó nővérem, s kivált a fiatal, még ki nem fáradt nővérektől méltán elvárja mindenki, hogy azonnal és örömmel

ajánkozzék bárminémű kisegítésre vagy helyettesítésre, még ha jelentékeny áldozattal járna is. Kedves előljáróink amúgy is vigyáznak arra, hogy a munkákat lehetőleg igazságosan, — az egyesek erőihez és tehetségeihez mérten — osszák fel a kedves nővérek között, úgy, hogy az ilyen nagy áldozattal és erőmegfeszítéssel járó kisegítések csak ritkán és csakis nagy szükség esetén fordulnak elő.

Egyre azonban szeretettel figyelmeztetném. Ez a szent közönbőség az étellel és egészséggel szemben a fiatalságnál könnyen fajulhat könnyelműséggé és vakmerőséggé, amikor igazi szükség nélkül pazarolják el az élet és egészség drága adományait vagy pedig merészen átlépve a szent engedelmesség korlátait, erőiket meghaladó terheket vállalnak magukra. Itt szent Vince Atyánknak azon mély bölcsességre valló szavaira emlékeztetem, amiket Központi Lapunk negyedik számában olvastunk s amelyekkel óva figyelmeztet a gonoszlelek azon cselfogására, hogy többre vállalkozunk, mint amennyire képesek vagyunk, hogy azután többé semmit se tehesünk.

Rajta tehát, kis nővérem! Áldozzuk fel vidámsággal gyenge erőnket az Úr Jézus szolgálatában; s a helyett, hogy a világi ápolószemélyzet hidegségén keseregnénk, igyekezzünk saját szívünket és lelkületünket mindig nagyobb szeretetre gyűjtani; így a kettő kiegyenlíti majd egymást, Isten nagyobb dicsőségére!

Nevelés-oktatás.

Ismét valami az óvodai dalocskáról.

Az ember kedélyére minden korban — még a csecsemő kort sem véve ki — nagy hatással van az ének és zene. A kis síróbabát gyűgyögéssel, egyhangú dudolgatással lehet elesíttetni, elaltatni . . . A kis gyermek szívesen hallgatja a zenét, dalt; játékközben maga is rágyujt, különösen a kis leány; ha babájával játszik, jókedvében minden szava dal. Milyen kedves képet nyújt a dalolva játszó kis gyermek!

Később az ifjú és felnőtt korban is feltűnő hatásokat tapasztalunk. Nem ismertem nálamnál s testvéreimnél szilajabb, csintalanabb gyermekeket; szegény édesanyánk eleget vesződött velünk és sokszor hasztalanul. De ha egyszer dalba kezdett — s ezt igen gyakran tette, különösen nyári napok délutánjain, mikor a „Rontó Pál“-okra foltozott, vasalt — akkor egyszerre megszelídültünk; úgy csüngtünk dalos ajkán, mint a fecskefiókák anyjukén, mikor csicsergését tanulják. Mi is utánoztuk, megtanultuk édesanyánk csicsergését, vége-hossza nem volt a dalnak . . . Minket fékezett, szelídített vele; ő meg, a dolgos, fáradt édesanya, megpihent, felüdült mellette. Mennyi csillapító, buzdító, nemesítő hatás rejlik a dalban! Épen ezért kell a gyermekekkel már a legkisebb korban megszerettetni a dalt; az óvodában egy napon sem szabad mellőzni, hanem minden foglalkozási tárgyat dallal kell átítatni; szóval: az óvodai élet csupa dal legyen.

Többféle módszert alkalmazhatunk a dalocska betanításánál. Majd úgy járunk el, hogy a szöveget tárgyalva, a gyermek előtt idegen fogalmakat meg-

magyarázzuk, s kissé betanítjuk, azután a dalt szövegetől magunk énekeljük. Többszöri eléneklés után engedjük, hogy a gyermekek nagyon mérsékelt hangon velünk énekeljék s később, mikor már kissé biztosabban benne, hegedű vagy más hangszer kíséretével támogatva egyedül énekeltetjük őket. Ezután néhány jobb hangú gyermekkel daloltatjuk el, szintén kísérettel. Legjobb a kis gyermekek énekét hegedűvel kísérni, mert ott csak egy hangot hall a gyermek, amit neki utánozni kell; de az határozott, s ami fő, tiszta legyen. Így felváltva ismételtetjük . . .

Ez egy kissé iskolás módszer, de kivált más nemzetiségű gyermekek között jónak bizonyul. Nálunk az óvodában játékszerűsége kell törekednünk. Erre is van elég mód. Betaníthatjuk az éneket mesével kapcsolatosan, szemléltetés, rajz alapján, kis alakítómunkával egybekötve stb.

A mellékelt lapon levő kis dalocskát a következő módon tanítottam be: *Mese*: Ismertem egy kis leányt, Nusikának hívták. A kis Nusika husvétkor egy kis bárányt kapott a papájától. Volt nagy öröm! Nusika mindennap kihajtotta barikáját a mezőre legelni. (Megjegyzem, hogy ezen dalocska betanítását annak idejében megelőzte a beszéd-és értelemgyakorlat a bárányról, tehát semmi nem volt a gyermekek előtt új fogalom.) Nusika, meg a barika nagyon megszerették egymást, úgy összeszoktak, hogy nem lehetett többé egyiket a másik nélkül látni. Egyszer csak az jutott eszébe a Nusikának, hogy befogja a barikát egy kis kocsiba, mint ahogy a lovat befogják. — (Azon kérdésemre, látott-e már valaki barifogatot, „nem“-mel feleltek, de mindjárt kérték: „Rajzolja le, kedves nővér!“ Rajz.)

Nusika beleült a kis kocsiba, meghúzta a gyeplőt

s így szólt a báránycához: „*Gyí te kedves kis barikám, gyorsacsán előre; húzd a kocsit, vigy el engem virágos mezőre.*“ A barika szótfogadott kis pásztorának, húzta a kis kocsit ki a mezőre. Jaj! de jó kedve lett erre a kis Nusinak! Most már nem csak mondta: „*Gyí te kedves kis barikám*, hanem, amíg ki nem értek a mezőre, folyton énekelt: „*Gyí te . . . Szeretnétek hallani, hogy énekelt a Nusika?* (Néhányszor elénekelem.) Most, hogy élénkebbé tegyem a tanítást s a gyermekek kissé mozogjanak, ezt mondtam: most én leszek a Nusika, ti meg a barikák. (Helyben lépést vezényelek 1, 2, 1, 2, persze halkán, nem kopogva, hogy az éneket a léptük zaja el ne nyomja.) Hát ha most én lennék a bari, ti meg a kis pásztorok, eltudnátok-e énekelni? (Persze, hogy mind tudta egy kis támogatással.) De a barika sem húzta ám szóltanul a kocsit. Mindíg ezt felelte Nusikának: „*Bé, bé, bé, bé kis aranyos, viszlek, Nusi lelkem: bé, bé, bé, bé, köss koszorút koszorúzz meg engem.*“ Egypárszor felváltva elénekeltem a báránycának dalát, a gyermekeknek a már ismerősebb részt, a Nusika szerepét juttatva. Fél óra alatt mese, rajz, kis torna is volt s a dalocska is egész könnyen bekerült a csöpp fejekbe.

Egy másik félórában kis tavaszi virágokból koszorút fontak a gyermekek, meg-megismételve a dalocskát. Majd a mi szemléltetésre való fa, de igazi gyapjúval bevont barikánkat befogtam egy kis kocsiba, s amelyik gyermek felszólításomra vállalkozott a kis dal eléneklésére, az koszorúzta meg a kis barit.

Ilyen és hasonló módszer célhoz vezet, t. i. a gyermekek játszva, megerőltetés nélkül sajátítják el, amit nekik tanítunk, csak ügyszeretet, buzgóság, jókedv kell hozzá. Az ilyen munkának lesz eredménye, rajta lesz Isten áldása.

A falusi nagy leányokról.

(Hozzászólás a leányegyesületek gondolatához.)

Leírhatatlan volt az örömem, mikor kedves Központi Lapunkban a leány-egyesületekről olvastam, mert nagyon a szívemen fekszik a falusi nagy leányok erkölcsi nevelésének folytatása. Sok szomorú tapasztalatra jön az ember, aminek csakis a tudatlanság az alapja.

Nagyon nyomta a lelkemet az a gondolat, hogy nem lehetne-e valamit tenni, hogy a nagy leányok az ismétlődőből való kimaradásuk után is összekötöttségben maradjanak a nővérekkel. E célból a szent missió alkalmával megalakítottuk a Mária-gyermekek egyesületét. De ez nem sokat könnyebbített, sőt sokkal nagyobb aggodalmakat szerzett az ifjúság lelkiüdvéért aggódó szívemnek; mert hiszen drága szent hivatásunk egyik főcélja, hogy nem csak egy-néhány, hanem lehetőleg minél több lelket megmentünk és az üdvösség útjára vezessünk.

A falusi leányok nagyobb része nem tudja megtartani a Mária-egyesület szabályainak azon pontját, amely szerint a nyilvános tánchelyeken való megjelenés tilos, s azért a legtöbben — csakis a tánc végett — 15 éves korukban kilépnek a társulattól. S ami a legrosszabb, az ily kilépett tagok teljesen elszakadnak a nővérektől és kicsalogatják a többi tagokat is.

Azt gondolom, az visszatetsző lehet a szent Szűznek, hogy ünnepélyesen felvétetik magukat és nem állhatatosak. — Hála Istennek, vannak kivételek is, mert a társulat három évi fönállása óta már 5 leány ment férjhez, mint Mária-gyermekek.

Már annyifélet gondoltunk, hogyan lenne jobb. Küzdjünk-e tovább is csak így, eredménytelenül? Avagy oszlassuk fel a társulatot és csak úgy járjanak be a nagy leányok, aki épen akar? Így talán nem lenne pártoskodás. — Megjegyzem, szeretnek bejönni a leányok, de aki már egyszer a társulatból kilépett, illetve résztvett egy táncmulatságon, szégyenli magát a nővérek előtt és kerüli házunkat, habár különben igen jóakarátú leányok. Vagy pedig csak a legjobbakat tartsuk meg a társulatban ezen elv szerint: legyen inkább kevés, de az a kevés jó legyen?

Igen nehéz volna kiválogatni a látszat szerint jobb leányokat, mert így a szülők neheztelését vonnók magunkra. Előfordult az az eset, hogy a leány nem épen a legjobb, de a szülei mindenáron akarják, hogy Mária-gyermekek legyen és megfordítva.

A legtöbb leányban meg van ugyan a jóakarát, csak a csábításoknak nem tudnak eléggé ellentállni. Azt mondják nekik az asszonyok: „Nem leszek ti apácák, minék zárjátok el magatokat a világtól. Addig mulassatok, míg fiatalok vagytok stb.” (A falusi népnek a tánc az egyetlen öröme és szórakozása s ez is évente csak 3, legfeljebb 4-szer van. Még az öreg asszonyok is elmennek nézni a fiatalságot és a zenét hallgatni.)

Szegény asszonykák nem értik meg a nővérek jó akarátát és szándékát, pedig az mégis igen tetszik nekik, mikor a Mária-gyermekek testületileg, fehér ruhában, a társulati zászló alatt, égő lámpákkal kísérik a Legszentebbet. (Úrnap és Feltámadáskor.)

Azt gondoltam, meg kellene próbálni s talán célhoz vezetne, ha az asszonyok gyülekeznének össze kis intézetünkben, havonta legalább egyszer, vasárnap délután s egy nővér beszélgetne velök, esetleg felolvasást

tartana nekik és megkapó példákkal szemléltetve, megértetné a jó asszonyokkal az ő szándékát és nevelési eljárását; így a szülőkkel egyetértve, egy irányban nevelnék a nővérek az ifjúságot. Akkor talán nem fordulna oly gyakran elő, hogy amit a nővér nagy fáradtsággal a gyermek szívébe csöpögtet és lelkében építget, azt a szülők otthon lerontják.

A gyakori szentáldozásra is jobban lehetne buzdítani a népet, a szentgyónás helyes módjára, s más eféle keresztény kötelességeikre oktatni. Azt hiszem, így többre mennénk az erkölcsi nevelést illetőleg, mint ha csak a leányok összejövetelét szervezzük. Nem tudom, kinek mi a véleménye; lehet, hogy tévedek s azért jó tanácsot és felvilágosítást a Központi Laptól várok.

Hasznos tudnivalók.

1. Mire jó az ócska újság?

Nem is hinné az ember, mennyi mindenre fel lehet használni az ócska újságpapírost. Egy-két alkalmazási módja bizonyára kedves nővéreink előtt is ismeretes; de azért szívesen veszik, ha jelen lapunkban még néhány — talán kedves nővéreink előtt ismeretlen — jó tulajdonságáról szólunk.

A moly, ez az apró kis jószág, mindenhová befészkei magát. A sok mindenféle molyirtó por, dohány stb. megvédi ugyan tőle a ruhát, de kellemetlen illatot is hagy maga után, mi sokaknak főfájást okoz. Sokkal egyszerűbb azért a szörmét, gyapjúneműt télire újságpapírosba és vászonba göngyölni, s nincs okunk félni, hogy a moly megtámadja. Ugyanezen okból ócska újságpapírost helyezünk a szönyegek alá, ahol t. i. csak ritkán szedjük fel.

De az ócska újságpapírosnak még más hasznát is lehet venni. Vízben áztatva pompásan kitisztíthatjuk vele a kályhát. Összetépve a lámpa üvegsövének tisztítására alkalmas. Sőt szükség esetén még a vasaló fogantyújának a befedésére is használhatjuk, mint-hogy rossz hő vezető, s ugyancsak ezért többször összehajtvá ráállíthatjuk a forró edényt és az asztalt ezzel megóvjuk a perseléstől.

2. Levágott virágok eltartása.

Bizonyára örülnek kedves nővéreink, főleg hol nehezen juthatnak élővirágokhoz, ha egy-két jótanács-csal szolgálunk arra vonatkozólag, hogyan lehet levágott virágokat hosszú ideig friss, üde állapotban eltartani.

Először is a virág szárát a levelektől egészen megtisztítjuk, hogy a vízbe levél ne érjen, bő vízébe kevés só-t vagy cukrot teszünk. A vizet naponkint frissel váltjuk s a virág szárából ugyancsak naponkint egy darabkát levágunk. Így a lehető legtovább eltarthatjuk virágainkat.

Krónika.

Az Oltáriszentségre vonatkozó legelső és legmélyebben ható benyomásom.

(Egy idősebb nővérünk elbeszélése.)

Református faluban születtem és ugyanilyen iskolába jártam öt-hat éven át. Imádságra és a vallás tanra édesanyám tanított. Dicséretes buzgalommal adta fel és kérdezte ki részletenkint a katekizmust két évvel idősebb fivéremtől és tőlem. Mikor előbbi 10, én meg nyolc éves voltam, a szomszéd-falu kath. plébániáján,

ahol annak idején a szent keresztséget is felvettük, elvégeztük első szent gyónásunkat és áldozásunkat s nemsokára ezután a bérálás szentségében is részesültünk.

Most már — mint jó anyánk mondotta — egészen katolikusok voltunk. Pedig, ah! de hiányos volt a mi vallási oktatásunk, mennyire távol attól, amelyben a mai gyermekek szerencsések részesülni. Úgy 11 éves lehettem, mikor szüleim, — érezve a mi neveltetésünk szükséges voltát, — falusi lakásunkat városival cserélték föl. Veszprémbe költöztünk, ahol egyelőre a Csapó-részen laktunk bérházban. Innen jártunk fel ifjabb nővéremmel az irgalmas nővérek iskolájába, amely akkor régi házukban a piacon volt. Tehát rendes utam a Hosszú-utcán vezetett végig.

Egy szép őszi napon azonban iskolába tartó osztálytársaim azt indítványozták, hogy menjünk most a Váron keresztül, hogy mi, vidékről érkezettek, ezt az utat is megismerjük. Örömmel hajlottam szavukra. Amint felértünk a meredek várhegyen, 10-15 lépésnyire a székesegyháztól, egyik jókedvű kis társnőnk kikapcsolta magát összefogódzott sorunkból és lelken-dezve mondá: „Gyerünk, csókoljuk meg az Úr Jézust!“ A többiek már értették és ugrándozva követték őt a templom falához, ahol egy jókora köre felugorva, lelkesen csókolgatták a falat. Én — akinek sejtelve sem volt a szentségi Jézus iránt való vonzódásról, — csak bámultam és kérdeztem azt a kis apostolt, hogy hát hol van az Úr Jézus, akit csókolni akarnak? „Itt, itt van, — válaszolá ragyogó szemekkel, — itt van belül az Oltáriszentségben,“ miközben szeretettel simogatta kis kezével a falnak azt a részét, melyet a szentségi oltárhoz közelébbnek gondolt. „És ki mondta ezt neked?“ kérdeztem nagy érdeklődéssel tovább. „Édes

anyám mondta, — felelé, — aki szintén megcsókolja ezt a helyet, ahányszor csak erre megy. Amíg kicsi voltam, engem mindig fölemelt, de most már magam is elérem. Ezt a követ ő hengerítette ide, hogy csak elérjem.“ Mindez egy-két perc alatt történt, de számomra egész kinyilatkoztatás volt. Csak most gyulladt fel tényleg hitem világa, csak most sejtettem meg, hogy mi az Oltáriszentség és hogy ez a hitem mindig eleven maradt, Isten kegyelme után ennek a benyomásnak tulajdonítom. Ó mily áhítattal csókoltuk ezután a nővérek kápolnájának a falát is, amely éppen az oltárral volt határos.

Vajha, minden kath. iskolában csak egy ilyen lán-goló hitű kis leány volna, egy olyan eucharisztikus hitű anyának a kis leánya, mint az övé volt, mennyire felvillanyozná a többieket is!

* * *

Ugyanezen nővér a következőket is beszéli: Egy kisebb intézetünkben kehelykendőket, korporálékat vasalt egyik fiatal nővér. Mivel azonban a vasalódeszka már piszkos volt, leterítette egy inggel! Amint megpillantottam, szinte megdöbbenve felkiáltottam: Ugyan kedves nővér! a kehelykendőt ingen vasalja? „Na, válaszolá mentegetődzve: „Hisz ez csak egy öreg ing.“ Azt hitte ugyanis szegény nővér, hogy én az inget sajnálom; fogalma sem volt a Szentség iránt köteles gyöngéd tiszteletről. Ez pedig a Szeretet leányának kell, hogy *lelke mélyében* gyökeredzék.

Ezen nővérnek bizonyára nem volt olyan vallásos édesanyja; de hiszen társulatunk minden nővérnek édesanyja; de hiszen társulatunk, minden nővérnek dolog iránt való tiszteletre; csak meg ne feledkezzünk intelmeiről!

Elhunyt nővéreink.

(Folytatás.)

Ismét egy kis fakadó bimbót tépett le az égi kertész szerető keze *Sógor Eulália* nővérünk elhunytával. Hadd mondja el jó szolgáló-nővére maga, miként töltötte el utolsó perceit.

„Csaknem egy évig tartó kínzó betegsége alatt mintegy átalakította s magához vonzotta e liliomos lelket az édes Jézus. Gyermekies, vidám kedélyét a folytonos 39-40 fokos láz mellett is mindvégig megtartotta s a tisztí főorvos sokszor kifejezte csodálatát egyforma kedélyessége fölött. Igen szeretett volna szent József napján meghalni, s egész szomorú lett attól való féltében, hogy szent József nem szereti őt. De hamar megnyugtatta e néhány szó: „Kedves nővérem, bizonyára nem kész még a koronája.“ Március 19-től 27-éig élete mintegy csendes haldoklás volt. Ha betegágyához léptünk, azonnal kért, hogy imádkozzunk elő s a haldoklók imáira nagy áhítattal felelt.

27-én reggel kérdezte tőlem, milyen nap van ma; s midőn azt feleltem, hogy péntek és az Egyház Jézus szent Vérének ünnepét üli, felesillogott szeme az örömtől. Ez volt élete utolsó napja s e napon még többet szenvedett, mint az előzőkön s halála pillanatáig magánál volt. Délelőtt megköszönte az orvos úr fáradságát, aki könnyes szemekkel távozott a betegszobából, e szavakkal: „Ez élő hit, ez a tiszta, ártatlan kedély! Ilyen betegem még nem volt!“ 2 óra körül magához hivatott s halkán suttogta: „Kedves jó nővéreim, én most már

elmegyek az Úr Jézushoz, ha meg tetszik engedni.“ Meghatottan feleltem: „Ha az édes Jézus hívja, nővérekém, legyen meg az Isten akarata!“ Három óraker arra kérte a nővéreket, törüljék le homlokáról a verítéket s megjegyezte, hogy: „Ez már a halálveríték... imádkozzunk!“ Majd édes anyjától búcsuzott el s mindkét kezét megcsókolva így szólt hozzá: „Édes anyám, örüljön, hogy Istennek áldozott; most már igen boldog leszek.“ Azután kérte, hogy egyedül maradhasson velem s ekkor erőtlen kezeit lehetőleg összekulcsolva, gyermeki alázattal kért bocsánatot mindenért, egyik-másik hibáját külön kiemelve, amit még jóvá szeretne tenni, hogy nyugodtan jelenhessen meg az örök Bíró előtt. Miután a kedves nővérektől is bocsánatot kért, négy óra körül mosolyogva mondta, hogy most már semmije sem fáj, csak mindjobban fázik. Öt óra körül szeme már megtörni látszott; elkezdtük a haladók imáit, miközben kedves nővéreink sietve jöttek össze, s minthogy főtisztelendő hitoktató urunk épen gyóntatott, felkértük, hogy a végső feloldozásban részesítse. Ezután vagy nagyon szenvedett, vagy valami kellemellent látott, mert izgatottan dörgölte kezeit, majd szemét törülte s az ágya függönyére erősített szent József képét kérte le egy heves mozdulattal. Azután felém fordulva, kollémhoz illesztette s utolsó erejét látszott megfeszíteni, csak hogy a képet szem elől ne tévessze. Végre mosolyogni kezdett s e szavaknál: „Vigyék lelket az angyalok az Úrhoz!“ — örökre lezárta szemeit. Mély meghatottságban térdeltük körül drága halottunkat s főtisztelendő hitoktató urunk könnyekkel szemében lávozott, e megjegyzéssel: „Nem kívánok magamnak szebb halált...“

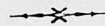
Kérdések — Feleletek.

Vajjon megengedhető-e az a szokás, hogy különösen a lorettói letenyében, három-négy címet foglalnak egybe s csak azután fűzik hozzá a könyörgést?

Erre vonatkozólag az „Egyházi Zeneközlöny“ 1896. évi 9. számában a következőket olvassuk:

„Ott, a hol ez szokásban van, fenntartható az ily éneklési mód, mert nincs benne szabálytalanság, nem ütközik törvénybe, sőt Olaszthonban is a szertartási törvényhozók fülehallatára így énekelik, s ezek nem rosszalták még soha e szokást. De valami dicséretet sem érdemel, mert egy kissé gyanus; alig lehet ugyanis ennél más a cél, mint hogy ne tartson olyan soká, s ez olyan fukar lelkületre vall, melyet a boldogságos Szűz nem érdemel ám tőlünk s melynek csak magunk adjuk meg az árát. Mindennemű letenyedallam megválasztásánál óvatosak legyünk, mert csak úgy rajzik a kottás polc a lejtő, ringó, nyegle és szökdelő szerzeményektől. Maradjunk inkább a gregoriánusnál, melyet az egyház tekintélye ajánl s biztos úton haladunk.“

Egyháziasság tekintetében tehát semmiféle kifogás alá sem esnek e litániák, csak az bizonyos, hogy a hozzájuk fűzött bucsúkat ily módon nem nyerjük el.

Iparkodjunk a bűnöst javulásra buzdítani és bizalmát felébreszteni. A gonosz lélek rendesen mások szigorát és kiméletlenségét használja eszközül, hogy a lélekben még nagyobb zavarokat idézhessen fel.

(Páli szent Vince.)

Szünórák.

Klára nővér gyermekei az óvodában.

Egykor Klára nővérnek — ki kedélyesen szórakozott kis nebulóival — azzal állott elébe egyik kis fiú, hogy nekik szamaruk van otthon. Klára nővér érdeklődést mutatva, azt kérdezi: „Szamaratok? és milyen?“ — „Hát, hát olyan!“ — „Hát mégis, milyen, — folytatja tovább a nővér — kicsi?“ — „Nem.“ — „Hát mekkora?“ A gyermek körültekint, keresvén, mihez hasonló nagyságú, de nem találván mást, végre a nővére esik tekintete, s gyorsan azt feleli: „Olyan nagy, mint a kedves nővér.“

Ugyancsak ez a kedves nővér annyira megkedvelte magát ártatlan kis növendékeivel, hogy ezek úgy nyilatkoztak, hogy ők a kedves Klára nővért nagyon szeretik. Sőt mintegy versenyre kelvén, azon igyekeztek, hogy megállapítsák, ki szeretheti jobban. Azt mondja az egyik: „Én a kedves nővért olyan nagyon szeretem, hogy ha meghal, megsiratom.“ Egy másik, ki nem akart társa mögött maradni, azt gondolván, hogy nagyobbat mond, így szól: „Ó, ha a kedves nővér meghal, én a koporsójára borulok.“ Hallván ezt egy harmadik, még nagyobbat akar mondani, s gyermeki önérzettel azt kiáltja: „Ha a kedves nővér meghal, én kikísérem a temetőbe!“

Ki tudja, hogy ezek a kis hős lelkek gondolnak-e még az ő nővéreikre, és halála után csakugyan megsiratják vagy legalább imádkoznak-e érte?!